

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főtér Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromsoros pettsor térfogata 12 fillér.
Bélyegdi; minden beiktatás után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést és hirdetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, valamint a KÁRMÁN S. könyvkereskedése Rimaszombat, Főtér, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető.

Dr. SCHOPPER GYÖRGY.

Azok közé a ritka alakok közé tartozott, kik elveik mellett az acél szilárdságával állanak helyt: a kiknek érzéjüket sem az idők vihara meg nem ingatja, sem a hatalom napja meg nem olvasztja. Egy ember — egy egész jellem; teljes, határozott egyéniség, a kinek erénye is, hibája is a saját karakterének őszinte, igaz, meg nem hamisított tulajdona.

Mikor ez a szikár püspök a maga összes nagy tulajdonságaival visszatér ahoz az alkotóhoz, kinek imádásában ő szinte tubuzgó is vala, — el kell hallgatnia annak a hosszú tusának, melyet életében ő ellene — jobban mondva elvei és azok iránya ellen — vívtunk. Itt, abban a pillanatban, midőn egy, a társadalom élére állított alak a halál szárnyain leszáll a tevékenység állványáról és felemelkedik a történelem ítélőszékének zsámolyáig, — lelkiismeretesen fontolóra kell vennünk azt az értéket, melyet az élő társadalom kárára az a szerény, puritán diófakoporsó magába zár.

Tiszteletet és kegyeletet érdemlő alak a Schopper György. Ő kizárólag, testestől-lelkestől katolikus főpap volt. Lelkének vallásos rajongásával, imádat szerű lelkesedéssel csüggött hitének kultuszán, melynek érdekeit mindenütt, mindenben legelsőnek tartotta, s egyedül érdemesnek arra, hogy érette sikra szálljon. A közügyek minden más terét kiesinyelte ahoz a nagy ideálhoz képest, melyet szívében a katolicizmus mysteriumai alkottak meg; s ma, azon könnyelmű, léha cynizmus korában, midőn az emberek milliói annyi léhasággal esnek át a lelkiismeret titkos harcain, — én a kálvinista ember igazi bámulatot érzek e nagy püspök iránt, a kit életében többször támadtam tévedései miatt, de a kinek következetes, férfias magatartását érzakaratú, rajongó ragaszkodását vallásához és egyházához, azt a megvetését, melylyel a legkapósabb földi dicsőségek iránt mindig viseltetett, — tiszteletteljesen esodáltam a nagy közélet szakadatlan harcaival között.

Kétségkívül nagy ember volt, mint a hogy nagy mindenki, a ki elvei mellett tántorodás nélkül meg tud és mer állani. S a nagyság eme fővonása mellett, karakterének tiszta képében megtaláljuk az igazi ember nemes és egyszerű képmását is. — Szavaiiban és tetteiben mindenkor érvényesültek az emberszeretet elvei; segített a szükölködőkön, enyhítette az emberi nyomort és a szenvedéseket, istápolta a műveltséget és tudományt; szánandó alakokat nyer meg vagy adott vissza az életnek, munkának; s úgy az egyházi fény, mint a vallásos egyszerűség között egyformán megtudott maradni papnak: Istennek szolgáljaképpen egyházának fejedelmül.

Micsoda képek rajzolódhattak meg az ő lelkében amaz ellentét felől, mely a mai társadalmi élet és az ő egyházának ezéje, hivatása között létezni látszik? Erre a kérdésre sohasem fogunk feleletet kapni. Tény, hogy az ugynevezett nyilvános közéletől ő teljesen visszahúzódott; talán, mert itt nem találta nyomait annak az idealizmusnak, melylyel az ő szíve el volt telve; — vagy vallásos rajongástól izgatott lelkének az fájt, hogy az ő egyeüen, nagy eszméjének: egyházának hatalmát nem láthatta itt oly korlátlanul, mint a minőnek a templomok tömjénfüstje között megálmodta és a harangok érzemuzsikái folyton füleibe zúgták?...

Örökös veszteségünk marad mindenkorra. Szívének az emberiség iránti nagy szeretete, elméjének sokoldalú tudása, szándékainak önzetlen tisztaságával egyesülten, a korszakalkotó intézmények vezérbajnokává avatta volna őt. De a nagyság elmaradhatatlan nagy tévedése az ő alakjának fényére is egy homályosító fátylat borít. Nem tudta elválasztani egyházának életét a mindent magába foglaló társadalomnak életétől. Nem tudta, vagy nem akarta; egyformán nagy tévedés. Hogy az egész világ katolikus legyen, ez époly óriás s époly teljesülhetetlen álom, mint az, hogy a társadalomban mindenki ur vagy mindenki szolga legyen. De az is igaz, hogy a ki nagyot akar, az nagyot is téved: kis emberek kevesebb is megelégszenek.

A rosznyói püspök örök nyugalomra tér kedves kápolnájának egy szerény fülkéjébe; püspöki jogára talán olyan kezébe kerül, melyekben a vallási békének szelid olajágává válik. A rezidenciába új ur, az oltár elé új pontifex kerül s a gyorsan repülő eszterdők egy-egy napján tömjénfüst és szelid zoltárok szárnyain áhitatos misében meg megjelenik azért a „György püspök“ tiszteletreméltó emléke. De ez csak a requiem hivatalos kegyelele lesz; igazi szeretettel, a hálának és tiszteletnek szívből fakadó kegyeletével az ő emlékét is azok fogják majd évről-évre megáldani, a kiket az ő jó lelke az iskolapadok közé besegített, a szegény diákok és a vallásos szívű sápadt kispapok; és sirja fölé a társadalomnak azok a nyomorultjai fogják a hálának örök koszoruit fűzni, kiknek felségeléséről legnagyobb alkotásával a rosznyói kórházzal olyan nemes humanizmussal gondoskodott.

A történelem pedig — ha röviden akarná merev ítéletét formulázni — azt mondhatná róla, hogy egészen katolikus főpap volt, de egészen nagy ember is.

Lőrinczy György.

A rosznyói püspök önéletírása.

Gömörmegyének legelső dignitáriusa, a rosznyói püspök életéről valamennyi országos lap hosszabb rajzban emlékezik meg. Többé kevésbé vala-

mennyi lexikalis irányban sorolja fel az ultra-klerikális főpap életének kiválóbb mozzanatait, nem mellőzve a jóakaratu vagy politikai ezélu bírálatot sem. Mi azonban, kívül állván ugy a felekezeti mint a politikai élet mozgalmaitól, azzal vélünk eleget tenni a helyi sajtó feladatának, hogy az elhunyt főpap életét saját írása, vallomása, saját szavai szerint vázoljuk, mert azok által nyernek kellő megvilágítást az elhunyt minden tendenciái. — Az érdekes önéletírást dr. Schopper György rosznyói püspök pár évvel ezelőtt intézte levél alakjában a „Budapesti Hírlap“ egy munkatársához, ki most lapjának hasábjain teszi azt közzé.

Születtem — írja e levélben a püspök — 1819-ben Pesten, becsületes német polgári szülőtől, mi szinte bűnül rovatik fel nekem a piszkos zsurnalisztikától, négy éves koromban elvesztetem édes anyámat; — hét éves koromban elvittek a tatai Piarista Konviktusba, honnan öt év múlva, a nagy korela idejében akadályokkal hoztak baza. A két felső gimnásiumi osztályt szinte a piaristáknál végeztem, Pesten — 1833-ban a papnövendékek közé fölvétetvén. Pozsonyba az Emerikánumba kerültem, a hol fiatal korom végett két esztendőt töltöttem. A második mint doctor. — 1835-ben Nagyszombatba kerültem és a filozófiai tanulmányokat ott végeztem. — A hittudományi tanulmányok végzésére Bécsbe a Pázmáneumba rendeltettem, hova már mint bölcsészettudor érkeztem. A theológiát 1841-ben befejeztem, egy szigorlattal távozván Bécsből. — 1842-ben papnak szenteltem és ugyanazon év szeptember havában Pozsonyba rendeltettem a jezsuiták templomába mint Concionátor, 1846-ban Studiorum Praefektussá lettem a Pázmáneumban. Ott talált az 1848 is, mely sok félelmet és kelemetlenséget szerzett, senki sem férvén a bőrbé. 1849-ben az előadások szünetelvén, ez évet Pesten testvéremnél töltöttem. Ugy látszik, hogy ez alkalmat szolgáltatott néhány testvérnek, kik a denunciacióval Gscheftet üttek, hogy engem, mint valami veszedelmes forradalmárt feladtak. A Neugebäudeba ugyan nem jutottam, de állásomtól megfosztattam és előbbi helyemre lettem visszaküldve Pozsonyba, a honnan előlépttettem. Gyánítottam, hogy valami gazság van a dologba és a nem érdemelt megalázást csak egy évig türtem és mindenről lemondva, a magánéletbe vonultam vissza és négy évet Pesten töltöttem. Később észrevették magukat, hogy biz hiába történt, édesgettek, de én feljűk sem mentem, nehogy valamit keresni látszassam.

Végre 1854-ben pályáztam egyetemi tanszékre, miáltal belekerültem a kelezébe. Seitovszkynak engedélyére volt szükségem, ezt felhasználta és hamarosan kinevezett hittanárnak az esztergomi papnevelőbe, avval biztatva, hogy az egyetemi tanárságot el nem nyerem. De 1855-ben kineveztettem egyetemi tanárnak. Midőn 1860-ban az egyetem megillető jogaiba visszahelyeztetett, én voltam az első törvényes, tanácsnak tagja, mint hittankari dékán. — 1861-ben Pauler rektorsága alatt Márkfi elhalálozván, én lettem pro-rektornak megválasztva. 1864–65-ben egyetemi rektor voltam. Rektorságom alatt szerencsétlente ő felsége legmagasabb látogatásával egyetemünket Pálffy Mór gr. kormányzó kíséretében. Ez örvendetes esemény emlékére egy ezer forintos alapítványt tettem állampapirokban, melynek évi kamatai a karok sorrendje szerint osztatnak ki. — Tanárkodásom ideje alatt állami vizsgáló is voltam az egyházi jogból. A jogász urak — propter certum quoniam — vizsgáló kartársaimat jobban szerették. 1868-ban esztergomi kanoonoknak neveztettem ki, 1869-ben primási oldalkanoonoknak, 1870-ben apátnak. 1869-ik év végén a hercegprimással Rómába vándoroltam a zsinatra. Visszajövet 1870-ben a Pázmáneum rendezésével bizattam meg és 1872-ik január elején püspöknek neveztettem ki. És azóta szerencsétlennék érzem magamat.

A püspökséget legvilágosabban ugy jellemezhetem: én nekem egy fagaras jövedelmem sínes. Evi számadásaimból ez első ezimet „adtuk a püspöknek“ már régen kiküszöbölték és e helyett a bevételek között egy más cím szerepelt, t. i. „Kölesönt kaptunk ő méltóságától“ természetesen auf nimmerzablen. — Ma igen sajnálom, hogy nem jegyeztem fel püspökségem kezdetétől, hogy mennyivel járultam a gazdasági pénztár fölségelyezéséhez. Ezt csak 1881. óta teszem, midőn a humanitárius

Eladó szalma.

Egy kazal buza-szalma eladó. Venni szándékozók forduljanak megkeresésükkel Rimaszombatban Horváth János tulajdonoshoz.

Eladó!

Gömörmege Feled községében, közvetlenül a vasút-állomás mellett, négy pár örlő-, egy kender- és egy sor löheretörőre, a Rimafolyón berendezett

vizi-malom,

melyhez 1400 □ ö! belsőség, ház, udvar, kert, istálló, ólak, jégverem és 5404 □-öl telekkönyvezett vízjog tartozik. — eladó.

Az eladás folyó évi május hó 2-án a helyszínén nyilvános árverés mellett fog megtörténni és a legtöbbet ígérő javára leütni. Kikiáltási ár: 12,800 frt. — Ezen összegben alól az eladás nem fog megtörténni. — Zárt írásbeli ajánlat — 10% bánatpénz hozzáesatolása mellett — is elfogadjatik.

Kedvező ajánlat esetén, a malom és tartozékai, az árverési határidő előtt, szabad kézből is megvehető.

Venni szándékozók a feltételek iránt tudakozódhatnak alólírott tulajdonosnál.

Feled, 1895. április hó 5.

Plauka György.

Hirdetmény.

55. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. ügyesség végrehajthatónak Hrujesár András végrehajtást szenvedő elleni 70 frt 82 kr. s jár. iránti árverési ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §. s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Fűrész községben fekvő s a fűrési 140. sztkjvben foglalt végrehajtást szenvedő Hrujesár András és tulajdonos társa özv. Hrujesár szül. Gyuriska Judit tulajdonát képező 160 frt becsértékű egész ház és belsőségre s végrehajtást szenvedőt a fenti sztkjvben 2—11. sorsz. a felvett külsőségből illető 1/2-ed résznyi birtok jutalékára 384 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul: **1895. évi május hó 7-ik napjának d. e. 10 óráját** Fűrész község házához tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 16 frtot, illetve 38 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1895. évi január hó 7-én.

Vozáry, kir. törvszéki bír.

Kitűnő padló-máz.

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban

Eisenstädter testvéreknel Bécsben.

Teljesen használatra kész, csinos és a ezélnak megfelelő 1/2 kilos dobozokban.

Linoleum padló-zománcz, egy óra alatt megszárad, pompás fényű, sima és repedésektől ment marad

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padló-fénymáz.

Kapható BRAUN ZSIGMOND vaskereskedésében Rimaszombtatban és minden nagyobb festék- és gyógyáru-üzletben.

Hirdetmény.

142. szám. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,

hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1895. évi 1231. és 1232. számú végzése következtében Dr. Cziner Miksa ügyvéd által képviselt Silbiger Armin és testvére cég felperes javára Ujj Péter putnoki lakos alperes ellen 209 frt 82 kr. és 254 frt 55 kr. s járuléka erejéig fogatosított együttes kielégítési és biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1415 frt 51 kr-ra becsült két vastengelyes szekér, 2 drb ló, különféle kész férfi ruhák és ruha kelmék, vásári láda, egy varró-gép s egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a tornallyai kir. jbiróság 693/p. 1895. számú végzése folytán 209 frt 82 kr. és 254 frt 55 kr. tőkekövetelés, ezeknek megállapított 6% kamatai és pedig összesen 58 frt 84 krtban bíróság már megállapított költségei erejéig Putnok községben alperes lakásán leendő eszközlésére 1895-ik évi április hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Tornallyán, 1895. évi április hó 7. napján.

Záborszky Sándor, kir. bírósági végrehajtó.

Kitűntetve 1872. Rimaszombatban.

Kitűntetve 1873. Bécsben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a legközelebbi időben

férfi-, női- és gyermek lábbeli-raktáramat

budapesti és bécsi árakkal

egészen a mai kívánalmaknak megfelelően felszereltem.

Uj gyárosokkal való megismerkedésem által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy nagyrabecsült vevőimnek

jó, tartós, izléses árakkal

és az eddiginél

sokkal jutányosabb árakon

szolgálhatok; még pedig a következőképen:

Férfi topányok.

- 1 pár erős vikszbőrből készült topány kettős szegezett talppal. 2 frt 80 kr.
- 1 pár erős borjubőr borított topány kaplival, varrott és szegezett talppal 2 frt 80 kr.
- 1 pár ugyan-olyan, finomabb kiállítású karlsbádi u. 3 frt 40 kr.
- 1 pár finom lakborított kesztyűbőr-betét, sárga v. fekete varrott talppal 5 frt 50 kr.

Női topányok.

- 1 pár erős borjubőr topány szegezett talppal 2 frt 50 krtól feljebb.
- 1 pár finom zergebőr topány kaplival varrott v. szegezett t. 3 frt 40 " "
- 1 pár lak-borított kesztyűbőr betéttel 4 frt — " "
- 1 pár finom kesztyűbőr, selyem czúggal 4 frt 50 " "
- 1 pár laszting vagy bőr házi-czipők 1 frt 20 " "
- 1 pár laszting vagy bőr mély-kivágott czipők esokorral . 1 frt 70 " "
- 1 pár laszting vagy bőr párisi czipők 1 frt 70 " "
- 1 pár laszting ezugos topányok varrott és szegezett talppal 2 frt 40 " "

Ezen felől mindenféle kiállítású gyermek- és leány-topányok nagy választékban a legjutányosabb árakban kaphatók.

Minél fogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy — mint eddig — ugy továbbra is becses pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Mély tisztelettel:

Kovács Zsigmond,

RIMASZOMBATBAN, FÖTÉR (sejárt házában.)

3—*

Kitűntetve 1876. Szegeden.

Kitűntetve 1885. Budapesten.

Könyvnyomda!

RÁBELY MIKLÓS

20 év óta fennálló gazdagon felszerelt könyvnyomdája (Rimaszombat, Kossuth- és Pokorágyi-utca sarkán) elvállal s a legjutányosabban és legdiszesebben készít

mindennemű nyomdai munkát;

ügyvédi, bírósági és körjegyzői nyomtatványok készletben vannak; látogató-jegyek, levélpapírok és borítékok név- vagy ezégnyomással; valamint gyászjelentések és koszorúszalagok arany vagy festett betűkkel, kifogástalanul állittatnak elő.

Hirdetéseknak a „Gömör-Kishont“-ban való közzétételért méltányos árak számíttatnak.

Ugyanezen nyomda részére mindennemű megbízásokat, valamint a „Gömör-Kishont“ részére ugy hirdetéseket, mint előfizetéseket elfogad a Kármán S. könyvkereskedés, Rimaszombat, Fötér.

Ugyanott a „Gömör-Kishont“ egyes számonként is kapható.

Egy tanuló, ki magyarul jól olvasni és helyesen írni tud felfogadtatik.

Levélpapírok, borítékok, koszorú-szalagok nyomása!

Nyomatványok, látogató-jegyek!

Könyvnyomda!